

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön vuoden 2026 käyttösuunnitelma

KS/2026

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö

KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö toteuttaa uuden Espoo-tarinan mukaista tehtävää toimia lasten ja nuorten pääkaupunkina.

Tulosityksikkö järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

Oppilasmäärän kehitys

Suomenkielisissä peruskouluissa opiskeli 20.9.2025 tilastopäivänä 31051 oppilasta, joista esioppilaita oli 263, vuosiluokan 1-6 oppilaita 20108, ja vuosiluokkien 7-9 oppilaita 10680. Oppilasmäärän ennustetaan hieman pienenevän lukuvasta lukuvuodesta lukuvuoteen 2026-27. Vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärä pienenee, ja vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärä pysyy suunnilleen ennallaan tai kasvaa hieman. Vaativan tuen ja monikielisten oppilaiden määrä kasvaa. Perusopetusryhmät muodostetaan siten, että pääsääntöisesti luokilla 1–2 on enintään 25 ja luokilla 3–6 enintään 32 oppilasta. Luokilla 7–9 ryhmäkoko on pääsääntöisesti enintään 24 oppilasta.

KÄYTTÖSUUNNITELMA TOIMINTA-ALUEITTAIN

Johtaminen

Peruskoulujen johtamista vahvistetaan yhdellä uudella virka-apulaisrehtorivakanssilla 1.1.2026 alkaen. Tulosityksikön johtoryhmän toimintaa selkiytetään ja kehitetään ja vuoropuhelua johdon ja koulujen välillä lisätään.

Espoo-tarinan mukaisesti johtamiskulttuuria kehitetään niin, että se on arvostavaa ja tukee työyhteisön jatkuvaa oppimista sekä henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia. Kulttuuri, palautekäytännöt ja johtamisfooromit rohkaisevat kokeiluihin, jatkuvaan parantamiseen ja yhteistyöhön poikkihallinnollisesti ja verkostoissa. Kehitämme työyhteisöjä niin, että ne ovat turvallisia, yhdenvertaisia ja hyvinvointia edistäviä.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon kuraattorit, psykologit, terapeutit sekä kouluterveydenhoidon henkilöstö siirtyi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen ja hyvinvointialue vastaa siis näistä lakisääteisistä palveluista. Opiskeluhooltoja toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Lisäksi oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon ja opiskeluhoollon palveluihin. Opiskeluhooltoja toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja eheä kokonaisuus.

Espoon tarinan valtuustokauden tavoitteiden mukaisesti kiinnitetään huomiota

kouluun kiinnittymiseen, poissaolojen vähentämiseen ja kiusaamisen ehkäisemiseen. Poissaoloihin reagoidaan hyvinvointialueen kanssa sovitun yhteisen toimintamallin mukaisesti, ja poissaolomäärien havaitsemiseen tuodaan opettajille avuksi Wilma Noti -työkalu. Kouluun kiinnittymisen vahvistaminen nostetaan oppilaskuntien yhteiseksi kehittämisteemaksi. Puhelimen käytön rajoitukset otetaan käyttöön myös vuosiluokilla 7-9. Näiden toimien odotetaan myös ennaltaehkäisevän ja vähentävän kiusaamista.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki perusopetuksessa

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki on tärkeä osa perusopetusta. Sen tavoitteena on, että kaikki oppilaat ovat yhdenvertaisia ja saavat tarvitsemansa tuen ajoissa. Jokaisella oppilaalla on oikeus saada riittävää tukea heti, kun tuen tarve huomataan. Tuen tulee olla ennakoivaa, suunnitelmallista ja joustavaa koko koulupolun ajan.

Elokuussa 2025 voimaan tullut uudistus muutti tukijärjestelmää. Aiemmasta kolmiportaisesta mallista luovuttiin ja siirryttiin tukitoimiin perustuvaan järjestelmään. Uudistuksen keskeinen ajatus on inklusiivisuus: oppilaalla on oikeus opiskella omassa lähikoulussaan ja omassa opetusryhmässään. Tämä edellyttää opettajien yhteistyötä, moniammatillista tukea ja koulun johdon tukea. Tuen järjestäminen on koko kouluyhteisön yhteinen vastuutehtävä.

Uudessa järjestelmässä tuki muodostuu kolmesta osasta:

- Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt
- Ryhmäkohtaiset tukimuodot
- Oppilaskohtaiset tukitoimet

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt muodostavat tuen perustan ja koskevat kaikkia oppilaita. Järjestelyihin kuuluvat muun muassa opetuksen eriyttäminen, pedagogisesti tarkoituksenmukaiset ryhmittelyt, samanaikais- ja yhteisopetus, kielitietoinen opetus sekä oppimisympäristöjen esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioiminen.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat uudistuksessa ensisijainen tuen muoto. Niitä tarjotaan osana oppilaan omaa opetusryhmää, ja ne kohdistuvat koko ryhmään tai osaan oppilaista joustavasti tarpeen mukaan. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat esimerkiksi opettajan antama yleinen tukiovetus, opetuskielen tukiovetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Oppilaskohtaiset tukitoimet täydentävät ryhmässä annettavaa tukea tilanteissa, joissa ryhmäkohtainen tuki ei ole riittävää. Näitä ovat esimerkiksi säännöllinen pienryhmäopetus, erityisluokanopettajan antama opetus, avustaja- ja tulkitsemispalvelut sekä apuvälineet. Oppilaskohtaiset tukitoimet edellyttävät aina tuen tarpeen arviointia, kirjallista suunnitelmaa ja hallintopäätöstä, jossa myös huoltajien osallisuus on keskeistä.

Kolmiportaisen tuen aikana tehtyjä päätöksiä aloitettiin tarkastamaan ja uutta tukimallia vastaaviksi joulukuussa 2025, kun kaikki vaadittavat oppimisen tuen lomakkeet ja kuulemiset olivat käyttökunnossa.

Erityinen tuki ja etenkin vaikeasti kehitysvammaisten opetus sitoo paljon avustavaa henkilökuntaa. Uhka- ja vaaratilanteet sekä avustavan henkilöstön sairauspoissaolot ovat korkeita vaativan tuen erityisopetusryhmissä. Avustajaintensiivisten erityisopetusryhmien avustajapalvelut hoidetaan pääsääntöisesti vakinaisen henkilökunnan avulla. Osaava vakituinen henkilöstö on tärkeä osa henkilöstön jaksamisessa. Määräaikaiset koulunkäyntiavustajapalvelut ostetaan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä.

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Lukuvuonna 2025–2026 iltapäivätoimintaa järjestetään 4308 oppilaalle, joista 2416 (56 %) on 1. luokan oppilaita, 1846 (43 %) 2. luokan oppilaita ja 46 (1 %) ylempien vuosiluokkien oppilaita, joilla on päätös tuesta (joulukuun 2025 tilanne). Iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrän arvioidaan hieman pienenevän syksyllä 2026.

Lukuvuonna 2025–2026 kokoaikaisesta iltapäivätoiminnasta peritään asiakasmaksuna 150 euroa kuukaudessa ja osa-aikaisesta iltapäivätoiminnasta 90 euroa kuukaudessa. Kokoaikaista iltapäivätoimintaa järjestetään kello 12–17 ja osa-aikaista iltapäivätoimintaa kello 12–15. Iltapäivätoiminnan asiakasperheiden on mahdollista hakea asiakasmaksuihin huojennusta. Asiakasmaksuhuojennusten piirissä on noin 650 perhettä, ja määrän ennakoidaan hieman kasvavan.

Suomenkielinen perusopetus toteuttaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluiden järjestämisvastuulle kuuluvan kehitysvammaisten ja autististen lasten loma-ajan hoidon kesä-, syys-, joului- ja talvilomalla klo 8.00–16.00. Aamu- ja iltapäivähoitoa toteutetaan lukuvuoden koulupäivinä aamulla klo 7.30 alkaen ja iltapäivällä klo 16.30 asti. Aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu lukuvuonna 2025-26 noin 326 lasta ja lomahoitoon lomasta riippuen 123–200 lasta. Kustannukset laskutetaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluilta. Sopimus Länsi-uudenmaan hyvinvointialueen kanssa on katkolla 12.8.2026, ja uuden sopimuksen neuvottelu on käynnissä.

Koulukuljetukset

Väistökuljetukset jatkuvat Sunan koulun oppilaiden osalta kevätlukukauden 2026 ajan.

Taksikuljetuksissa olevien oppilaiden määrä pysyy edellisen vuoden tasolla. Yksilötaksikuljetuksessa olevien oppilaiden määrässä on havaittavissa merkittävää kasvua kuten edeltävänä vuotena.

Tieto- ja viestintäteknikka

Tehtäväalueelle sisältyvät tulosyksikön tieto- ja viestintäteknikan määrärahat. Määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden ja opetustilojen esitystekniikan leasing-vuokrat sekä asennuskulut, tietojärjestelmien kustannukset sekä pienkehittämisen sekä Someturvan ja opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat kustannukset.

Esiopetuksen oppilaisen osalta noudatetaan koulujen esiopetusyksiköissä samaa laitelinjausta kuin Suvan esiopetusyksiköissä. Perusopetuksen laitestrategiassa tavoitteena on riittävä ja monipuolinen laitevalikoima, jolla mahdollistetaan opetussuunnitelman mukainen opetuksen toteuttaminen. Chromebookien osuutta laitemäärästä ei enää kasvateta nykytasosta. Tavoitteena on, että jatkossa kouluilla on 25-30% muita laitteita kuin Chromebookkeja. Muutos toteutetaan asteittain seuraavien 3-5 vuoden aikana. Perusopetuksen oppilaiden käytössä olevista opetuksen laitteista uusitaan 6 vuotta vanhemmat Chromebookit ja muut laitteet elinkaarivaihtomallin mukaisesti. Vuoden 2026 elinkaarivaihdot koskettavat myös opettajien kannettavia. Lisäksi on tunnistettu koulujen pedagogisiin erityistarpeisiin tarvittavia koneita, joiden osalta määrä lisätään vielä laitelinjauksiin. Opettajien

kannettavien ja AV-laitteiden osalta uusitaan rikkoutuneet. Power BI työkalu otetaan avuksi laiteanalytiikkaan.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja käyttöönotettujen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä kehitetään. Rehtoreiden ICT-osaamista kehitetään. Tuetaan kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden ICT-käyttömahdollisuuksia. Monitorin tiloissa esitellään oppimistekniikkaan liittyviä ratkaisuja. Tekoälyn osalta tuetaan osaamisen kehittämisessä ja tehdään tiivistä yhteistyötä Tietohallinnon ja Turvallisuus- ja valmiusyksikön kanssa. Digitaalisuus on mukana kaikessa toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä.

Kieli- ja kulttuuriryhmien sekä kansainvälinen opetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa 2026 alussa opiskelee 11.559 monikielistä oppilasta. Määrä on kasvanut muutamassa vuodessa noin 2 000 oppilaalla ja määrän odotetaan edelleen kasvavan. Suomea toisena kielenä (S2) opiskelee 8 310 oppilasta. Suomessa syntyneet vieraskieliset koulutulokkaat ohjataan pääsääntöisesti opiskelemaan Suomi äidinkielenä - oppimäärää (S1) ja peruskoulun kuluessa Suomea hyvin puhuvia S2-oppilaita ohjataan vaihtamaan S1-oppimäärään. Tämä tukee valtuustokauden tavoitetta, jonka mukaan vieraskielisten aloittavien opiskelijoiden määrä lukiokoulutuksessa kasvaa vuosittain suhteessa heidän määräänsä peruskoulun päättäviin Espoossa.

Oman äidinkielen opetukseen osallistuu vuoden 2026 alussa 4.613 oppilasta, Opetusryhmissä on keskimäärin 16 oppilasta. Oman äidinkielen opetus pyritään järjestämään, mikäli vähintään 12 oppilasta ilmoittautuu opiskelemaan samaa kieltä. Oman äidinkielen opetukseen haetaan valtionavustusta.

Monikieliset oppilaat tuovat mukanaan myös katsomusaineiden kirjon. Monikulttuuriset opetuspalvelut järjestävät lukuvuonna 2025–2026 opetusta seitsemässä eri vähemmistöuskonnossa. Nämä ovat islam, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, krishna-liikkeen uskonto, buddhalainen uskonto, juutalainen uskonto ja adventistinen uskonto. Oppilasmäärä on kasvanut tasaisesti vuosien aikana, ja vuoden 2026 alussa vähemmistöuskontojen opetukseen osallistuu 5705 oppilasta, yli 500 oppilasta enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ryhmämuotoiseen perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuu vuoden 2026 alussa 118 oppilasta (tilanne 15.1.2026). Vuoden 2026 alussa Espoon peruskouluissa toimii 24 perusopetukseen valmistavan opetuksen luokkaa. Esi- ja alkuopetuksen oppilaille valmistavaa opetusta annetaan myös inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla ja esiopetuksessa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opiskelee vuoden 2026 alussa yhteensä 237 oppilasta ilman esiopetuksen valmistavan oppilaiden määrää. Valmistavaan opetukseen saadaan erillinen valtionosuus.

Perusopetuksen toiminnan kehittäminen

Espoo-tarinan valtuustokauden tavoitteiden mukaisesti tavoitteena on lukutaidon vahvistaminen. Lukemista tukevia rakenteita, kuten kirjastoyhteistyötä vahvistetaan. Säännöllistä lukemista lisätään sekä koulupäivän aikana että lukuläksynä.

Espoo-tarina valtuustokauden tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan, että ammattikouluun ensisijaisesti hakeneiden osuus kasvaa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi oppilaanohjauksessa ja oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja opinto- ja työpolulle oppijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi. Ohjaus

toteutetaan tavalla, joka edistää oppijan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.

Suomenkielinen perusopetus on mukana monissa Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sitran rahoittamissa opetuksen kehittämishankkeissa. Sisällöllisten kehittämishankkeiden tehtävä on tukea opettajien ja kouluyksiköiden johtajien osaamista voimassa olevan opetussuunnitelman toteuttamisessa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vuonna 2026 käynnissä ovat seuraavat hankkeet, joihin on saatu valtionavustusta:

- KIELOPE, Ruotsin kielikylpyopetuksen ja kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) kehittämiseen
- Hyvinvoiva opettaja Espoossa (HOPE-hanke)
- Gutsy Go -yhteiskehittäminen oppilaiden osallisuuden ja tulevaisuuskon vahvistamiseen
- Kasvatuskumppanuus - palvelumuotoilun tutkimus lasten oppimistulosten parantamiseksi huoltajien ja koulujen yhteistyötä tukemalla yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa.

Opetushallitus tukee koulujen kerhotoimintaa valtion 120 000 euron erityisavustuksella. Kerhoja toteutetaan avustuksen tuella noin 60 koulussa.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella on alkavana kehittämishankkeena uimataidon opetuksen kehittämishanke yhteistyössä Liikuntapalvelujen kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Espoon kaupungille vuosille 2024–2027 valtion erityisavustusta tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen kehittämiseen inklusio- ja lähikouluperiaatetta vahvistamalla. Vuoden 2026 avustus on 2 176 218 euroa. Valtionavustuksella edistetään

oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.

Henkilöstö

Suomenkielisessä perusopetuksessa työskenteli vuoden 2025 lopussa 3785 henkilöä. Määrän arvioidaan kasvavan hieman vuonna 2026. Vaikka oppilasmäärä kokonaisuutena hieman pienenee, vaativan tuen ja monikielisten oppilaiden määrän kasvu kasvattaa henkilöstömäärää. Vakituisen henkilöstön määrä kasvaa hieman ja määräaikaisen henkilöstön määrä vähenee. Koulunkäynninohjaajia vakituisen tarpeeseen palkataan ensisijaisesti kaupungin omaksi henkilöstöksi ja vuokratyövoiman käytön ennustetaan hieman vähenevän.

Kaupunginhallitus lakkautti kokouksessaan 15.12.2025 5 luokanopettajan virkaa alakoululaisten vähenevän oppilasmäärän vuoksi. Samassa yhteydessä kaupunginhallitus perusti 27 peruskoulun lehtorin virkaa yläkoululaisten ja monikielisten oppilaiden määrän kasvun vuoksi ja 4 erityisluokanopettajan virkaa oppimisen tuen uudistuksen tarpeisiin. Uusilla viroilla ja toimilla pyritään vähentämään määräaikaisia virka- ja työsuhteita sekä täten lisäämään pitovoimaa ja saamaan kelpoista henkilöstöä. Kaikkiaan vuoden 2026 alussa on haettavana 192 virkaa, kun lasketaan mukaan sekä uudet että täyttöä varten vapautuneet virat. Jatkamme toimenpiteitä myös työvoimapula-alojen, kuten erityisluokanopettajien veto- ja pitovoimaan liittyen.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat Espoo-tarinaan ja siitä johdettuihin valtuustokauden tavoitteisiin sekä opetussuunnitelmiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteenä vuonna 2026 ovat lukutaitotyön osaamisen ja kielitietoisuuden, digitalisaatio ja tekoäly sekä oppimisen tuen uudistamiseen liittyvän osaamisen kasvattaminen.

Talous

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön vuoden 2026 talousarvion toimintatuotot ovat 15.876.000 euroa, mikä on 0,5 milj. euroa vähemmän kuin viime vuonna. Tulojen väheneminen johtuu pääosin valtion tukien ja avustusten vähenemisestä.

Talousarvion toimintakulut ovat 399.838.221 euroa, mikä on 18,6 milj. euroa (4,9%) enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa vuonna 2025. Määrärahat sisältävät palkankorotusvarauksen 2%. Syksyn uusien oppilaiden tarvikerahoihin on varattu 0,4 milj. euroa. Sisäisten toimitilavuokrien korotuksiin, 1,7% korotuksiin on varattu 1,9 milj. euroa verrattuna vuoden 2025 alkuperäiseen talousarvioon.

Investoinnit

Suomenkielinen perusopetus pyrkii mahdollisimman tehokkaasti käyttämään palvelujen järjestämiseen jo olemassa olevia tiloja. Siirtokelpoisista ja epätarkoituksenmukaisista tiloista luovutaan mahdollisuuksien mukaan. Väistötiloihin kuljetukset ja muut tilapäismenot tuottavat perusopetukselle vuositasolla menoja noin 600.000 euroa. Vuonna 2026 Sunan koulun koulukiinteistön peruskorjaus- ja laajennustyö valmistuu. Lisäksi valmistellaan Jupperin koulun, Laurinlahden koulun, Kurttilan koulun, Olarin koulun, Postipuun koulun ja Saarnilaakson koulun koulurakennushankkeita.

Suomenkielisten peruskoulujen ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen määräraha sisältää sekä opetus- ja oppimisteknologian hankinnat että tilojen kalustamisen ja muun varustamisen. Vuodelle 2026 ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen on varattu yhteensä 1,2 milj. euroa.

1000 EUR Suomenkielinen perusopetus	Muutettu talousarvio 2025	Toteuma 2025	Käyttösuunnitelma 2026
Myyntituotot	5 387	6 257	5 500
Maksutuotot	4 151	4 071	4 180
Tuet ja avustukset	6 792	6 718	6 196
Vuokratuotot	-	9	-
Muut toimintatuotot	-	505	-
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	16 330	17 561	15 876
Valmistus omaan käyttöön	-	149	-
Henkilöstökulut	-198 379	-199 614	-213 172
Palvelujen ostot	-31 062	-30 509	-31 158
Aineet, Tarvikkeet ja tavarat	-7 597	-8 918	-9 277
Avustukset	-74	-74	-76
Vuokrat	-102	-185	-229
Muut toimintakulut	-253	-723	-550
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-237 467	-240 023	-254 463
Sisäinen myynti	-	1	-
Sisäiset ostot	-143 756	-143 120	-145 375
Toimintatuotot yhteensä	16 330	17 562	15 876
Toimintakulut yhteensä	-381 223	-383 144	-399 838
TOIMINTAKATE	-364 893	-365 433	-383 962